

המלחמה

לקראת

יום היו"ד

משני עברי תעלת סואץ, במרחק של כ-180 מטר אלה מאלה, ניצבו השבוע חיילי צה"ל והצבא המצרי והסקיפו אלה על אלה בגלוי ובדאגה. חילופי ה"מחמאות" והקיני טורים ההדדיים שהיו אופייניים לתקופת הפסקת-האש, נסקו. את מקומם תפסה ה"דאגה. משני הצדדים המשיכו בקדחתנות את ההכנות האחרונות לקראת ה-5 בפברואר, יום גמר הפסקת-האש.

ההכנות בצד המצרי היו הכנות של איום. מהצד הישראלי של התעלה ניתן היה להבחין בבירור בהכנות מישטחיות צליחה ב"צד המצרי, כדי להקל עליהם את צליחת התעלה בכוח הזמן, פינו המצרים בנקודות שונות לאורך התעלה את סוללת העפר הגבוהה שהפרידה בין התעלה לבין השטח

מעוז בתעלה ב-1968
המשימה: למנוע קורבנות

מאחור, סללו דרכי גישה והכשירו שטחים המגיעים עד קו המים, שם ניתן להוריד במהירות לתעלה סירות, אסדות ומכשירי צליחה אחרים.

במשך ימים רבים ערכו המצרים גם בגלוי אימוני צליחה לעיני חיילי צה"ל. הם עשו זאת באי השוכן בלב התעלה, לא רחוק מקנטרה. האם היו אלה הכנות ממשיות ל"צליחה או רק תרגילי הפגנה שנועדו לעורר מורא בצד הישראלי?

השבועות הקרובים יתנו את התשובה לכך.

לגרש את הרוסים! בינתיים עסקו פרשים בכל עיתוני העולם בניתוח האפשרויות השונות למלחמה שתפרוץ עם תום הפסקת-האש. הגנרל הצרפתי בופור הסביר בעיתון פיגארו כי המצרים יפתחו מחדש ב"מלחמת התשה. בעקבות תשובה ארטילרית ישראלית הם יפעילו את כל קני התותחים שלהם לאורך התעלה וכן טילי קרקע-קרקע מדגם פרנז 7 (טוח 70 ק"מ), שיגיעו עד לחינוגי השירון הישראלי והקו השני שיבנה בסני.

האלוף (מיל.) מתי פלד, השהה בארצות-הברית, אף הרחיק לכת, פירסם במערב תיאור אפשרי של מהלכי צה"ל הבאים. יר דעתו יצא צה"ל, אחרי שהצבא המצרי יפר את הפסקת-האש, להתקפת נגד, יצלח את התעלה כדי להשמיד את הצבא המצרי ה"ערוך בין התעלה לגולוס. לדעת פלד יגרש צה"ל את יחידות הצי הסובייטי החונות בנמלי פורט-סעיד ואלכסנדריה, יחזיק ב"שטחים ממערב לתעלה עד שיסכימו המצרים לחוזה שלום ולסלק את הרוסים מ"ארצם.

להערכתו של פלד, אין לחשוש כלל מ"מעורבות צבאית סובייטית במלחמה שתפרוץ. חיל-האחרי הישראלי וחשש ההסתבכות עם כוחות ארצות-הברית, ירתיעו או "תם. צה"ל יספיק למחוק את הצבא המצרי לפני שיחליטו הסובייטים אם להתערב אם לאו.

כך או כך, המתח ששרר השבוע בציוור הישראלי וברחבי העולם, כמעט ולא הור"גש בתעלה העצמה. ישראל השאירה למצריים לעשות את המהלך הבא. מצידה היא נעשו כל ההכנות לקדם את פני הרעה, כשהי

משימה היא אחת: למנוע ככל האפשר קורבנות. מעוזי צה"ל שבקו בר-לב, שוב לא ידמו בתום הפסקת-האש לאותם מעוזים בהם ישבו החיילים בקו הראשון לפני הפסקת-האש. מעוזים אלה, שלפי תיאור ה"דיילי סלגרף הפכו למצודות מימי הברזים", עשויים כיום לעמוד בפני כל הפגזה, לספוג במשך זמן ממושך מכות-אש מאסרי ביות ולאפשר לחיים בהם את הנוחיות ה"מכסימלית שיכול צבא כלשהו לאפשר ל"חייליו בתנאים של מלחמת חפירות.

מעוזי התעלה דומים כיום לצוללות יבש"תיות. מתחת לפני הקרקע נבנו כל השירותים שצמחו עד להפסקת-האש מעל פני הקרקע ובלתי-מוגנים — גרמו לא אחת ל"קורבנות רבים. מיקלחות, שירותים, מיטב"חים, חדרים-אוכל — כל אלה הורדו גם הם אל מתחת לפני האדמה. כל מעוז כיום הוא כעיר עכברים, עם מיתקני מים וביוב עצמאיים משלו.

אפילו ההתי באיזור התעלה השתנה. את מקומם של השלטים ההיתוליים הקודמים

תפסו שלטים חדשים. בפתח אחד המעוזים ניתן למצוא שלט, שנועד להרתיע מבקרים מרתיעים: "גן-החיות סגור היום". במעוזים אחרים תלו חיילים שלטים המביעים את האמון שהם נותנים במיבצרים שניבנו עבורם: "מלון הילטון", "הכותל", "החיל", "חבוב קסדה — זהו איזור גשום".

יתכן שהמלחמה שתתחדש תהיה דומה למלחמת ההתשה שלפני הפסקת-האש. אבל מעוזי צה"ל בתעלה יהיו הפעם ערוכים ומוכנים יותר לקראתה.

יחסי עבודה

לסולל בונה

חוקים מיוחדים?

עלימנת להגן על ערביי השטחים, הבאים לעבוד בתחומי הקו הירוק בפני ניצול, ה"ציא משדר העבודה תקנות בדבר תעריפי שכר-מינימום המגיעים להם. לאחרונה, בעקבות תלונות מצד קבלני בניין פרטיים, התברר שחוקנות אלו מחייבות כל מעסיק — מלבד סולל-בונה.

באיזור באר-רשבע בלבד מעסיקה סולל-בונה כ-760 פועלים מהשטחים, מהם 550 בבאר-רשבע עצמה. פועלים אלו מדורגים ל"פי מיקצועם בדריגות שונות, ועבור הדריגה הנמוכה ביותר חייב המעביד לשלם לעובד 11.40 ל"י ליום — נטו.

אפילו לא המינימום. קבלני הבניין הממורמרים מצביעים על העובדה המזווה, שאצל סולל-בונה מדורגים כל העובדים ב"דריגה הנמוך ביותר, משתכרים את התעריף המינימלי — בו בזמן, חייבים הקבלנים ה"פרטיים לשלם לפועלים לפי דירוגיהם ה"ממשיים, המגיעים בהדרגה ל-19.99 ל"י ליום — בנוסף לתשלום שונות מתחת ל"שולחן, אותן הם חייבים להעניק, אחת ל"גם לשמור על עובדיהם.

עובדה נוספת אותה מציינים הקבלנים: אפילו את תעריף המינימום אין סולל-בונה משלמת למעשה. לאחר הניכויים השונים, מגיעה החברה לחשבון, לפיו מגיע לעובד דיה מהשטחים רק 10.90 ל"י ליום — חצי לירה פחות מהמגויין בהוראות החוק.

למרות שאנסו אותה, לדבריה, יחדיו —

לא נפגמה הידידות בין דינה לשני הנאשמים

באונס — והיא ניאותה אף להצטלם איתם

אונס קטן

קיים לו... אותך? האמנתי לו והלכתי איתם. הלכנו דרך שביל ובאנו לצריף. היתה שם שורה של צריפים. קודם גרו שם פעם עולים חדשים אבל עכשיו כבר לא. זה היה צריף הרוס ועזוב. חשבתי שאולי הסוס בס"יבה, מתוך כך יצחק חיפש את התבן. נכנסתי לצריף — וברגע שנכנסתי, יצחק אמר לי להתפשט. קיבלתי הלב. אמרתי: "איה מין בחורים אתם?"

קרע לי

את הכפתורים

הריצפה של הצריף היה סמרטוט. יצחק דחף אותי על הסמרטוט ואמר לי להתפשט. ועוד אמר שבבעה חברה מ"חכים בחוף כדי לאונס אותי. רעדתי והתחננתי אבל הוא סחב לי את החולצה וקרע לי את הרוכסן, וקרע לי את הכפתורים של המכנסיים הקצרים, ודחף אותי בכוח על הסמרטוט. גיל אמר לי

משפט אונס מיוחד במינו מתנהל ב"ימים אלו בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב, בפני נשיא בית-המשפט, ד"ר זאב צלטנר, וחשופטים חיים בנטל ושמואל קווארט.

המעשה עצמו היה שיגרתי למדי: ב"התאם לתלונתה של דינה", צעירה בת 17, תושבת קריית-שלום שבדרום תל-אביב, פיתו אותה שני הנאשמים ב"עורמה לצריף עזוב במעברת "שמעון" הנוטשה ליד אביר-כביר, ושם אנסו או"תה. אשמה זו הכנישו השניים — יצחק בחג'אן, בן 19, רווק, מסולסל ש"י ער ובעל מיבנה גוף חסון, ויצחק גיל-קארוב, המכונה גיל, בן 21, בעל בלו-רית שחורה מבריקה ועיניים מבריקות

לא פחות, נשוי פלוס אחד עם אשה בתריון.

אולם מה שמיוחד משפט זה, הוא ה"מיסמך האנושי הנזיר העולה מתוך עדויות הצדדים — מיסמך המצייר הווי"חיים מיוחד במינו, הווי שבו ייתכנו צורות התנהגות מוזרות ביותר.

את גירסתה שלה, סיפרה בפני ה"שופטים המתלוננת:

אונס היה בשעה 6.15 אחר-הצהריים, ביום המישי, ה-13.8.70. היה עוד אור. הלכתי ברחוב עם שכן, ופתאום ניגשו אלי יצחק בחג'אן ויצחק גילקארוב.

הם ביקשו ממני שאגש איתם לבית המעצר באביר-כביר, ואקרא לעובדיה טורניה, שיושב שם עצור, שהוא חבר של חברה שלי, גילה. הסכמתי ובאתי איתם, כי ה"שבתי שלעובדיה יש משהו למסור לגילה.

זאת היתה הפעם הראשונה שהלכתי ל"צוק. אמצע ההליכה, לא רחוק מבית המעצר, אמר לי לפתע יצחק שיש לו שם סוס, והוא צריך להביא לו תבן. אמרתי לו טוב, שילך ויביא לסוס את התבן, ואני אחכה במקום עד שיחזור.

כשאמרתי את זה, תפס אותי גיל ביד ואמר לי: "מה את חושבת, שאנחנו זקו"

השם הוטהוה כדי למנוע זיהוי קטינה. השיחה באביר-כביר בין העצורים לבין חבריהם מבחנן מתנהלת בעקבות רמות, כשהחברים עומדים למטה מאחורי הגדר המקיפה את בית-המעצר, ואילו העצור נצי"סד לטורני החלון הפונת לכביש.

שלא ירביץ לי, שלא יישארו סימנים על גופי שישימשו לזיהוי.

הייתי ערומה, וגיל בא איתי במגע, גם שלא כדרך הטבע, ואחר כך הלך. אחר כך יצחק בא איתי במגע אבל לא גמר, ו"אמר לי שיגמור או היום או מחר.

המשכתי לרעוד, והוא ניסה להרגיע או"תי והציע לי לשתות ולאכול. סירבתי. אמרתי שאני רוצה ללכת הביתה, והוא ליווה אותי חלק מהדרך ועזב אותי ליד שיכון צבאי-קבע, וקבע איתי פגישה למחרת כדי שיגמור.

איימו שיאנסו

גם את אחותי

שהגעתי הביתה הייתי בהיסטריה. סיפרתי לאימי מה שקרה. לאבי לא, הוא ישן. רצתי גם לחברה שלי גילה וסי"פרתי גם לה. למחרת הלכתי למשטרה, סיפרתי את המקרה, אבל לא חתמתי על עדות, משום שרציתי שהשוטר קפלנסקי, ששמעתי עליו טובות, יגבה ממני את ה"עדות.

למחרת האונס, ביום שישי, היתה לי פגישה עם יצחק על-ידי הבית שלי. זאת הפגישה שקבענו אחרי האונס.

זה היה ככה: ביום שישי בערב גילה באה אלי, ואמרה לי שיצחק מחכה לי למ"טה ומאיים. אמרתי לאמי שאני הולכת, וזאת חוצפה מצד גבר שאנס בחורה — לקבוע פגישה נוספת! ירדתי לפגישה מתוך פריצות — להראות לו שאינני משחדת ממנו. למרות שבאמת כן פחדתי ממנו. גם אמי אמרה לי שאלך, שהיא רוצה לראות מה יקרה, משום שהוא איים עלי. כשבאתי למטה, הוא אמר לי שהוא רוצה שאסע איתו בטכסי לבתיים, כדי שיגמור מה שלא גמר. כשסירבתי, הוא אמר לי ש"

אמה של דינה הלכה בעקבות בתה לפגישה, הסתתרה מאחורי שיח ושמעה את כל מהלך השיחה, אבל פחדה להתערב משום שלדבריה היא חולת-לב.